

A NAGYKAPOSI MAGYAR KÖZÖSSÉGI HÁZ KIADVÁNYA, 4. évfolyam, 2. szám, 2016. szeptember 20.

Kedves Barátaim!

Örömtelibb felkérést ritkán kap az ember, mint én most, amikor a nagykaposi CSEMADOK Erdélyi János Énekkarának köszöntésére kaptam lehetőséget. Persze Önök joggal mondhatják, hogy nem azért kértek fel, hogy elfogadva a felkérést a saját lovunkat dicsérgessem, de van egy másik iskola is, amelyik viszont azt mondja, hogy a saját magunk dicsérete olyan fontos, hogy azt másra nem bízhatjuk. Félretéve a tréfát, nagy ünnep ez a mai nap, de nem csupán az elmúlt 20 év miatt, hanem elsősorban a kórus eddigi gazdag tevékenysége miatt.

Gondolom, amikor 20 évvel ezelőtt egy pár akkori fiatalember eldöntötte, hogy kórust fog alapítani, bizonyára egyikük sem gondolta, hogy 20 évvel később erről a döntésükről ünnepélyes keretek között, ilyen létszámban és ilyen meghatóan fogunk megemlékezni, hisz azt hiszem a meghatódottság az, ami elsősorban most mindnyájunkat átjár.

Akik részesei voltak az elmúlt húsz évnek bizonyíthatják, hogy eddig eljutni nem volt könnyű, hisz húsz esztendő nem kis idő még egy ember életében sem, de egy közösség esetében talán még többnek is tűnhet ez két évtizednél — mert a mondás szerint olyan ez, mint a háborús évek — duplán számítanak.

Eleve felmerül a kérdés, de hát honnan volt, miből ered az az erő, amely ennyi éven át megtartotta ezt a kórust a gondokon, nehézségeken átsegítve. Gondolkozva ezeken a kérdéseken, úgy vélem, három olyan tartópillér van, amely biztosította hosszú távon is az együttes fennmaradását és sikeres működését.

Az első pillér az éneklés, a kóruséneklés szeretete. Ez az az első lépés, ami a kórusba hozta a tagokat és ideköti. Azok az élmények, mely a tagok számára vonzóvá teszik az éneklést, s hogy aztán ezeket az élményeket nem csak a maguk számára akarják megszerezni, hanem másokhoz is el kívánják juttatni a koncertek, fellépések kapcsán.

A második tartópillér a karnagy, a kórus vezetője. Már az alapítók is tudatában voltak ennek, és meg is fogalmazták, amikor karnagyot kerestek. Ennek a kórusnak olyan az irányítója Balogh Malvin személyében, aki nem csak szakmai, hanem baráti kapcsolatban is van a kórus tagjaival. Szerencsésnek mondhatja magát a kórus, hogy ilyen egyéniséget sikerült vezetőnek megnyerni. A harmadik tartópillér a kialakult, kialakított kö-

zösség. Az éneklés szeretete olyan azonos érdeklődésű embereket hozott össze, akiknek vannak közös céljaik, témáik. Barátságok, baráti csoportok alakultak ki, amelyekben jól érzik magukat, vonzó a számukra, s így hajlandóak azonos célokért dolgozni próbákon, fellépéseken egyaránt. Természetesen a jó közérzetű közösség kialakulásához hozzátartozik a hagyományok megőrzése, az elődök munkájának megbecsülése. Véleményem szerint ez mindig erőssége volt a kórusnak. A 10 évvel ezelőtti ünnepségen azt mondtam, hogy a kórus életében a régi szép idők most vannak. Most azt mondom, ezek az idők még mindig tartanak, csak sajnos az idő nagy úr, s vannak olyan meghatározó egyéniségei a kórusnak, akik sajnos már csak az égi kórusból tudják segíteni földi követőik munkáját. Múnyik István, Eszterhay Zsigmond, Taraszovics Mária, Simko Albert, Barna Mihály, Dudás Antal, Bodnár Tihamér, s az örökemlékű Miczák Bertalan arany betűkkel írták be magukat a kórus történetébe.

Ha a 21. században boldogulni akarunk, mi magyarok, mindenféleképp bátraknak kell lennünk, nem lehetünk kishitűek és a cselekvés lehetőségét meg kell ragadnunk.

De a bátorság és a cselekvés mellett nagy szükség van a teljesítményre is. Nem elég bátornak és vakmerőnek lenni, ehhez még kiválónak kell lenni becsületben és teljesítményben egyaránt, s ebben példa az ung-vidéki magyar közösség számára az Erdélyi János Vegyeskar.

Gondoljunk csak bele, egy olyan nemzet, mint a magyar, amely a világban 15 millió tagot számlál, ami csak 0,2 százaléka a világ népességének, gondosan számon kell, hogy tartsa, mit is adott a világnak, hisz ez a valódi indoklás a nemzet létezésére. Mi, magyarok, ha látunk egy golyóstollat, egy presszókávégépet vagy egy játékbolt polcán megpillantunk egy Rubik-kockát, önkéntelenül is kihúzzuk magunkat, hogy lám, ez sem jöhetett volna létre nélkülünk, magyarok nélkül. Viszont ugyanígy számon kell tartanunk mindenkit, minden egyes magyart, minden egyes csoportosulást, akire büszkéi lehetünk. Hisz ők a mi példaképeink, akiknek pályafutását látva magyarok újabb és újabb generációi életkedvvel eltelve nőnek majd fel. Mi Ung-vidékiek ilyen büszkeséggel tekintünk az Erdélyi János Vegyeskar tagjaira.

Mondják, a tisztelet kijár minden tisztességben megöszült idős embernek, és elismerés dukál azoknak, akik életük során komoly életművet

tettek le az asztalra. A régi időkben ezt úgy mutatták ki, hogy az öreg honvédeknek mindig nagy megbecsülés övezte, az utcán az emberek megemelték előttük a kalapjukat, a katonák előre tisztelegtek. Különösen igaz volt ez az idős negyvennyolcas honvédekre, akik a magyar szabadság zászlaja alatt küzdöttek az igaz ügyért. Barátaim, ez alatt a zászló alatt szolgálunk mi magunk is. A mi munkánk, a mi küldetésünk, a mi célunk ugyanaz: életünkkel valami magunknál nagyobb, magasabb rendűt, valami fontosabb ügyet szolgálni. Ezekben a meghitt pillanatokban ne féljünk a nagy szavaktól, a mi közös küldetésünk magyar nyelven magas szintű kultúrával szolgálni a magyar nemzetet, mint ahogy teszi ezt 20 éve az Erdélyi János Vegyeskar, akik előtt most a felhozott példából kiindulva, megemelem az Ung-vidéki magyarság szimbolikus kalapját, s kívánunk számukra további szép sikereket!

Gabri Rudolf

(Elhangzott 2016. szeptember 24-én a nagykaposi Kárpát-medencei kórustalálkozón.)

Erdélyi János Honvágó

Nem itt születtem én,
E nyugti ég alatt,
De szép folyók felett,
Hol kél a támadat.

Epedve gondolkodom
Túl e nagy ormokon,
Mert ott virul nekem
A szívimáda hon.

Keblemben ott fogant
A szív, az érzélem,
Szívemben lángolón
Az első szerelem.

Ott jó fiú vagyok,
Itt vándor, jövevény,
Itt csak sóhajtozok,
De ott reméltem én.

A szív itt nem szeret
Érzelmé lángival,
A szó nem úgy esik,
Nem úgy vidít a dal.

Kelet sugáriban
Lángol fel a remény,
Óh! arra nyíl karom,
Mert ott születtem én!

(1835, szülőhelyétől távol)

A kóruséneklés egy örömforrás, mely közösséget hoz létre

Beszélgetés Baloghné Domonkos Malvinnal, a fennállásának idén 20. évfordulóját ünneplő Erdélyi János Vegyeskar karnagyával

Az Erdélyi János Vegyeskar idén kerek évfordulóját ünnepli. Ha jól tudom, Malvinka nem a régió szülötte és nem is lakik Nagykaposon. Hogyan került kapcsolatba a nagykaposi Csemadok alapszervezetéhez kötődő Erdélyi János Vegyeskarral és mióta a karnagya?

Igen, valóban nem itt születtem, szülőhelyem a Csallóköz egyik kis faluja Csicsó, a mai révkomáromi járásban található. Zeneszerető családban nőttem fel, közvetlen családtagjaim közül ma is hárman hivatásos zenészek. Házasság révén kerültem a főiskola elvégzése után a Nagykapos melletti kis faluba Mokcsakerészbe. Alapiskolás koromban kerültem kapcsolatba a karénekléssel, mely a mai napig meghatározója életemnek. Felkérésre jöttem immár 20. éve az alakuló Nagykaposi Erdélyi János Vegyeskar élére. Abban az időben a pozsonyi székhelyű CSMTKÉ (Cseh-szlovákiai Magyar Tanítók Központi Énekkara) kórus tagja voltam. Ezt a felkérést fontosabbnak tartottam, ezért váltottam.

Mi az Erdélyi János Vegyeskar különlegessége? Hogyan működik ez a kórus és milyen a repertoárja?

Kimondottan különlegességről talán nem is tudnék beszélni. Mindhárom kérdés összegzése az, hogy mindig iparkodtunk a tagsággal olyan kórusműveket találni, melyek hálás énekanyaggal rendelkeztek. Ezek a magyarságtudatunkkal kapcsolatos hazafias énekek és népdalfeldolgozások. Fontosnak tartottuk a dalok tartalmában rejlő szépségeket. Hogy példát említsek, nagyon szerette énekelni a kórus az ezredfordulóra írt Fazakas - Máté: „Ezerszáz éve hoztalak magyar” című művet. A szövegben rejlő nemes gondolatok énekest, hallgatót egyaránt megérintenek. De beszélhetnénk egy-egy egyházi ének betanulásakor szintén a szövegben rejlő mondanivaló szépségéről is. Egyaránt fontosnak tartottuk tehát az énekanyagot és a szöveget.

Visszagondolva a kezdetekre, milyen változásokon ment keresztül az énekkar?

Sok változáson ment át a kórus az eltelt húsz évben. A kezdeti időszakban a közel negyven tagra felduzzasztott tagság idővel megkopott. A kezdeti lelkesedés sokakban alább hagyott, de kiváltak fiatal tagok is, akik új kórust alakítottak. Sajnos hét alapító tagunktól idő közben meg kellett válnunk, mert elhaláloztak. Ma tizenöt olyan oszlopos tagja van a kórusnak, akik a kezdetektől együtt énekelnek. A próbák helyszíne is sokat cserélődött. A helyi művelődési ház szívesen adott ugyan otthont a kórusnak, de igazi zavartalan próbákat csak 2003-tól tudunk tartani. Akkor nyitotta meg ugyanis a Nagykaposi Magyar Közösségi Ház a kapuit. Állandó próbatermünk van, ahol csendes, nyugodt körülmények között próbálhatunk.

Ha az elmúlt 20 esztendőre visszatekint, melyek a legkiemelkedőbb fellépések, koncertek, amelyek hozzájárultak az énekkar fejlődéséhez?

A kórus életében az első fontos mérföldkő 1999-ben volt, amikor részt vehettünk Sárospatakon a Magyar Reformátusok Kórustalálkozóján. Rangos kórusok előtt kellett szerepelnünk - először külföldön, ami nagy megmérettetés volt számunkra. Itt mérhettük fel először, hogy hol tart a magyarországi kóruséneklés. De jelentős volt a Debreceni Magyar Kórusok Millenniumi Fesztiválja is 2001-ben. Említésre méltó még a 2003-as év, ugyanis Ópusztaszeren énekelte a kórus az Ópusztaszeri Nemzetközi Kórusok Találkozóján.

Kívülállóként nézve az Erdélyi János Vegyeskar nemcsak egy énekkar, hanem egy baráti közösség is. Malvinkának melyik a legkedvesebb élménye a vegyeskarral kapcsolatban?

A kóruséneklés egy olyan örömforrás, amely közösséget hoz létre azok között, akik szeretnek

énekelni, de egyúttal értéket is akarnak létrehozni azért, hogy ezzel magukat is értékessé tegyék. Ezt tesszük mi is már 20 éve. Megtapasztaltuk Kodály igazát: „A zene lelki táplálék és semmivel nem pótolható...”

Mi egy huszonnyolc tagú nagy családdá forrtunk össze, osztozunk egymás örömeiben, de a megpróbáltatások idején is támogatjuk egymást.

Nagyon sok kellemes élményben volt részem az eltelt évek során, én két felejthetetlenről szeretnék említést tenni: egy fellépés utáni pincelátogatásról Bacskai Laci dalostársunk pincéjében. A géresi káposztás béles ízét azóta sem feledem, valamint egy próbával összekötött, ugratásoktól sem mentes napot Szabó Böbe és Béla bési „birtokán”.

Véleménye szerint ennyi közösen áténekelte rendezvény után, mi motiválja még mindig a kórustagokat az együtt-éneklésre és meddig sikerül még a kórusnak megmaradni?

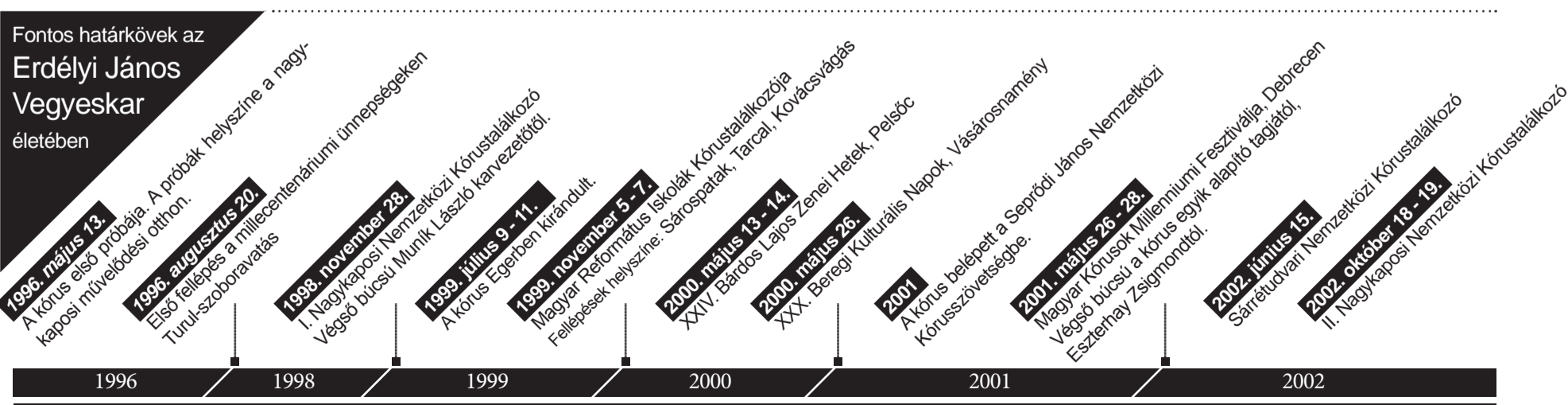
Mi motivál még mindig bennünket?...A legnagyobb motivációs tényező a sikerélmény és az elismertség. Egy-egy jó fellépés utáni siker, amikor még a be nem fejezett éneklésbe már beletapsol a közönség, hatalmas lendületet ad a kórusnak. De a fő motiváció az, látjuk, hogy munkánkra szükség van Nagykaposon és környékén is. Jó érzés tudni azt, hogy segítőkész emberekkel vagyunk körülvéve, egy közös cél érdekében. Gondolok itt a Nagykaposi Magyar Közösségi Ház minden munkatársára, de a Csemadok vezetőségére is.

A napokban ünnepli a vegyeskar 20 éves jubileumát és tudjuk, hogy nagyon sokat készültek az ünnepi alkalomra. Mit tervez a kórus a jubileumi ünnepség után, előreláthatólag mit tartogat a jövő?

Jövönk sok mindentől függ. A kórus minden egyes tagja Istenben bízó, hívó ember. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, ha valami miatt változik a próbák, vagy fellépések időpontja, csak a két templomba kell üzennem, itt mindenkit elérhetek. Bízunk tehát abban, hogy minden kórustag erőt merít hitéből és erőben, egészségben folytathatjuk a megkezdett munkát. Nemrégiben két új tehetséges tagot üdvözölhettünk a férfikórusban, ez is ösztönöz bennünket a további munkára. Bronz fokozatú elismerésben már részesültünk, terveimben szerepel egy újabb megmérettetés is, és számos fellépés idehaza, de külföldön is.

Köszönöm a beszélgetést. További sok sikert kívánok a jövőbeli tervekhez és gratulálok a kórusnak e kerek évfordulóhoz!

Vályi Edit

A nagykaposi Kárpát-medencei kórustalálkozó vendégkórusai

ALBERTIRSAI DALOSKÖR

Az Albertirsai Daloskör idén ünnepli fennállásának 117. évfordulóját. Raksányi Kálmán Írsa község főjegyzője 1899-ben alapította, a kórus az Alberti-Írsai Dalárda utódaként 1991-ben alakult újjá. Karnagya 1993 óta Ádám Ildikó. A Daloskör 2006-ban a KÓTA országos minősítő hangversenyén vegyeskarok kategóriájában arany fokozatot kapott. 2007-ben Albertirsa város képviselő-testülete „Albertirsáért” kitüntetéssel adományozta a kórusnak kiemelkedő tevékenysége elismerésének jutalmául. A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége több alkalommal díszoklevéllel jutalmazta a kórus tevékenységét. A Daloskör tagjai nem hivatásos zenészek, de olyan emberek, akik hisznek a kóruséneklés közösségformáló erejében. Repertoárjuk a zeneirodalom széles skáláján mozog. Rendszeres szereplői Albertirsa különböző rendezvényeinek és örömmel tesznek eleget baráti kórusok meghívásának. Vendégszerepeltek a környékbeli településeken, Szlovákiában, Olaszországban és most második alkalommal Nagykaposon.

CANTABILE NŐI KAMARAKÓRUS, NAGYKAPOS

A Cantabile Kamarakórus 2006 nyarán alakult vegyeskarként. A kórus összetétele sok változáson ment keresztül, de 2009-re összeállt egy 12 tagú női kar. Tagjai pedagógusok – óvónők, tanítónők, zenetanárnők. Céljuk világi és egyházi kórusművek megszólaltatása és megismertetése

a közönséggel, valamint magyar népdalkincsünk megőrzése. Magyarságunk ünnepein, egyházi ünnepeinken, különböző koncerteken, díszpolgárrá avatáson, kiállításokon, kórustalálkozókon vállalnak fellépést.

A kórus 2007-től 2013-ig a Magyar Községi Ház és a város segítségével 7 alkalommal szervezett karvezetői tanfolyamot a környékbeli pedagógusok és karvezetők számára, melynek célja volt a kórusok repertoárjának felfrissítése, a karvezetők szakirodalmi tájékozottságának gazdagítása és a kórusélet felpezsdítése.

A Cantabile Női Kamarakórus 2011 májusában, a XV. Kodály Napokon Galántán, a Szlovákiai Magyar Felnőtt Énekkarok Országos Minősítő Versenyén aranykoszorús minősítésben részesült, valamint elhozta a zsűri egyik különdíját a Liszt-mű kiváló tolmácsolásáért. 2013 szeptemberében megjelent első CD hanghordozójuk „Déli felhők” címmel.

A kamarakórus karvezetője: Barkó Zsuzsa.
Zongorán kísér: Tóthová Ingrid

CSURBELÁJ ZENEKAR

A zenekar 3 éve alakult Kondás Sándor, Nagy Zsuzsa és Szilvási Tibor felállításban, elsőként klarinét-harmonika-énekkel. A következő évben kibővült a zenekar Stofko Ferencsel és Stofko Tamással, akik korábban a Szeredás zenekar primása és brácsása voltak, és így új lendülettel át is alakult vonós zenekarrá, amelyet a klarinét helyenként színesebbé tesz.

A zenekar hisz a népzene közösségépítő és gyógyító hatásában, ezért legfontosabb küldetésének azt tartja, hogy közös énekléssel örömet hozzon az emberek mindennapjaiba.

MOKCSAMOGYORÓSI BÚZAVIRÁG DALKÖR

A Mokcsamogyorósi Búzavirág Dalkör 22 évvel ezelőtt alakult, az első 10 évben kizárólag egyházi alkalmakon lépett fel a csoport. Első ökumenikus éneklőcsoportként tartják számon Ung-vidéken.

A csoport vezetője 22 éve Baloghné Domonkos Malvin zene szakos pedagógus.

2011 májusától újjászerveződött az éneklőcsoport, innentől már ungmogyorósi asszonyokkal közösen énekelnek. A megújult csoport 13 állandó taggal működik, a hangszeres kíséretet Vass István, a református gyülekezetek kántora látja el. A csoport neve Búzavirág dalkör lett.

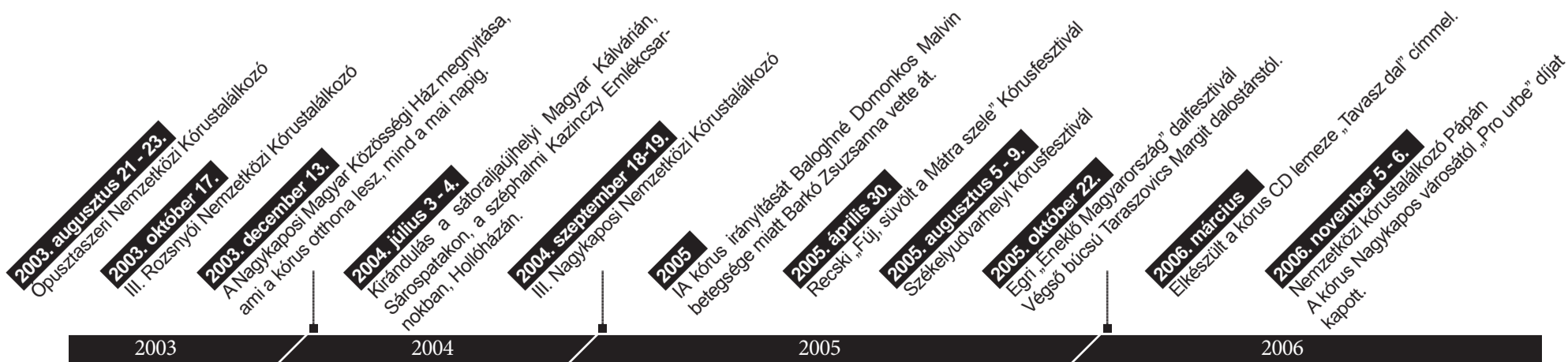
Gazdag repertoárral rendelkeznek, amelyben az egyházi énekeken kívül népdalcsoportok, hazafias dalok is szerepelnek. Rendszeres résztvevői egyházi ünnepeknek, falunapoknak és történelmi eseményeknek.

SZEPSI EGRESSY BÉNI VEGYESKAR

A szepesi Egressy Béni Vegyeskar 2003 októberében alakult a város énekkaraként. Hamarosan rendszeres résztvevője lett a város ünnepi eseményeinek, és hagyománnyá vált az évente megrendezett pünkösdi és adventi koncertje is. A vegyeskar Szepsin kívül számos hazai és magyarországi településen mutatkozott már be, és ellátogatott Erdélybe is. A kórus 2008-ban Galántán bronz-, 2009-ben Egerben ezüst-, 2012-ben és 2015-ben Recskén aranyos minősítést szerzett, karnagya pedig rendszeres résztvevője a Komáromi Nyári Egyetem keretében tartott karvezető tanfolyamoknak, Józsa Mónika és

Tóth Árpád vezetésével. A kislétszámú, ám lelkes éneklő társaság repertoárja a zeneirodalom minden területéről merít, a középkori gregoriántól a kortárs művekig. Fontosnak tartjuk a magyarországi és felvidéki, ma élő zeneszerzők műveinek tolmácsolását is.

Az Erdélyi János Vegyeskar jelenlegi kórustagjainak névsora

szoprán:
1. Andrejsik Margit
2. Baranyai Ilona

3. Borbély Ilona
4. German Éva

5. Kórka Terézia
6. Lakatos Adél

alt:
1. Balogh Ida
7. Miczák Irén
8. Rozgonyi Erika

karvezető: Balogné Domonkos Malv

Fontos határkövek az Erdélyi János Vegyeskar életében

- 2007. június 22. - 24. Nemzetközi Kórustalálkozó Pálházában
- 2007. szeptember 7. A kórus belépett a „Kéztenfogva Testvéreinkkel” Sárétudvari Alapítványba.
- 2007. október 19. - 21. IV. Nagykaposi Nemzetközi Kórustalálkozó
- 2008 Erdélyi János jubileumi év, halálának 140. évfordulóján.
- 2008. október 5. - 6. Técsői Nemzetközi Kórustalálkozó
- 2008. október 17. - 21. Székelyudvarhelyi Nemzetközi Kórustalálkozó
- 2008. november 30. Kórustalálkozó Sátoraljaújhelyen
- 2009. május 3. Koncert a Kovácsvágási református templomban
- 2009. május 16. - 17. Koncert Tokajban és Tályán
- 2009. június 5. - 6. Szereplés Sárospatakon és Szépehálymon
- 2009. október 24. A kórus Hónomán szerepelt
- 2010. április 17. A kórus felvette a kapcsolatot az albertirsai koncert a szépi római katolikus templomban
- 2011. június 14. A kórus Gergelyugornán nyaralt.
- 2011. július 2. Tokaji Református Kórustalálkozó
- 2011. december 3. Sárétudvari meghívás a „Kéztenfogva” alapítványtól
- 2011. december 3. Sárétudvari meghívás a „Kéztenfogva” alapítványtól

2007

2008

2009

2010

2011

Erdélyi János Vegyeskar

2. Béres Katalin

3. Galgóczy Ottilia

4. Illés Gabriella

5. Levcsák Anna

6. Sváb Ilona

7. Végső Ágnes

9. Semán Ilona

11. Szabó Erzsébet

tenor:

1. Barkó Zsigmond

3. Kocur László

basszus:

1. Bacskai László

3. Lekk Sándor

10. Soják Erzsébet

12. Tóth Erzsébet

2. Kázmér István

4. Tolcsvay Antal

2. Konečný László

4. Rebres Péter

...in kóruselnök: Bacskai László pénztárnok: Lakatos Adél vezetőségi tag: Miczák Irén

2012. december 3. ...zenefogva Testvéreink-
...bűsü Miczák Bertalan alapító tagtól, kó-
...stikártól, Csemadok vezetőitől, Bochnár Tivadar
...tagtól és Barna Mihály alapító korústagtól.
2012. június 23 - 24.
Koncert Onodon
Végső bűsü Dudás Antal alapító tagtól és Simko
2013
Diószeghy Zoltán kóruselnök átvette Nagykapos
polgármesterétől az „Év Önkéntese” címet.
2013. május 19.
Pünkösdi koncert Füzerradványban
2013. október 13.
Egerben a KOT A
bronz fokozatot kapott.
2014
A kórusalapító Diószeghy házaspár Vágsellyére
2014. június 6 - 8.
Közös koncert Albertirásán a 115 éves Alberti-Irsai
Daloskörrel
2014. május 16.
Szereplés Budapesten a Magyarság Házában
2014. június 5 - 6.
Szereplés a Cégényórányádi III. Szamos Feszten
2015. január 17.
Fellépés Hernádszentivánon, Mécs László szü-
lőfalujában az emlékvé kezdetén
2015. június 28.
koncertje
2015. november 9.
A Mécs Emlékvé zárása Pannonhalmán
2015. március 12.
Elkísértük utolsó útjára
dóst, a Nagykaposon született Erdélyi János
unokáját a budapesti Farkasréti temetőbe.

2012

2013

2014

2015

A Felvidéken is barangoltak a Rákóczi Szövetség táborozói

A korábbi évekhez hasonlóan idén is megrendezésre került régióinkban a „Magyar Diákok és Tanárok Találkozója a Magyar Kálvárián” elnevezésű középiskolák tábora Felvidéki napja. A diákok és tanárok, összesen közel 450-en a Kárpát-medence valamennyi régióját képviselték. A tábor és a Felvidéki nap programjainak sikereként könyvelhető el, hogy minden korábbi évnél több volt a jelentkező, voltak, akiket helyhiány miatt sajnos már nem tudtak fogadni a tábor szervező Rákóczi Szövetség munkatársai.

A tábor a hagyományoknak megfelelően Sátoraljaújhelyen, a Magyar Kálvárián vette kezdetét. Felvidék tájain idén két napot töltöttek a résztvevők. A diákok először Kassa városát baran-

golták be, ahol városismereti vetélkedő és helyi idegenvezetők segítségével megismerhették a város főbb nevezetességeit és magyar emlékeit – többek között a Rodostói Házat, a Szent Erzsébet Székesegyházat, a Rákóczi-kriptát, Márai Sándor szobrát, a Jakab palotát és Esterházy János mellszobrát is.

A második Felvidéken eltöltött napon Bodrogköz és Ung-vidék magyar nevezetességeit tekintették meg a diákok és tanárok. Autóbuszos kirándulás keretében ellátogattak Borsiba, II. Rákóczi Ferenc szülőházába, Dobóruszkára, Dobó István egri várkapitány szarkofágjához, és Nagyszelmence, a „kettévágott faluba”. A Felvidéki nap megszervezését és lebonyolítását a Nagyka-

pos és Vidéke Társulás biztosította.

A frissen megismert nagyszelmencei helyszín még a héten újra felelevenedett a táborozók előtt a Beregszászi Illyés Gyula Nemzeti Színház Zoltán újratemetve című előadásának tolmácsolásában a sátoraljaújhelyi városi színházban. A darab után fáklyákkal vonultak a résztvevők a Ronyva-patakhoz, ahol a szlovák-magyar határon megkoszorúzták a trianoni békediktátum következményeire és az elszakíttóságra figyelmeztető emlékművet.

A táborozók az eltöltött hét során az értékes felvidéki látványokon túl számos anyaországbeli nevezetességet látogattak meg, köztük Füzér várát. Széphalmon a Magyar Nyelv Múzeumát, Sárospatakon a Református kollégiumot, a Nagykönyvtárat, a Székesegyházat és a Rákóczi-várat. Valamennyi program – irodalmi és történelmi előadások Trianonról, Wass Albertről, a málenkij robotról, vetélkedők, sportversenyek, hagyományörző bemutatók, táncház, koncert – a diákok hazafias nevelését, a magyar nemzeti identitás megerősítését, Kárpát-medence magyar diákjainak összetartozástudatát szolgálta.

Vályi Edit

A leleszi premontrei apátság története a 2014. júniusi számban megkezdett könyv folytatása

A XVIII. század végén a premontrei rendház jövedelme, a Zemplén megyei birtokokat tekintve a legnagyobb volt, szemben a jezsuitákkal, a pálosokkal és a minoritákkal. Egy 1774-ben végzett összeírás szerint a monostor jövedelme még a egri püspökség és a szepesi káptalan bevétele is meghaladta. Az egyházi birtokok közül a legtöbb jobbágytelekkel és jobbággal is a lelesziek rendelkeztek. 114 telkük, 3067 3/4 magyar hold szántójuk, 284 jobbágyuk volt.

A premontrei rend feloszlata

A XVIII. század virágzó korszakának végzetes csapás vetett véget. II. József (1780-1790) egyik rendeletének, a Magyarországon működő egyes egyházi rendek megszüntetéséről, a premontrei kanonokrend is áldozatul esett. A leleszi prépostság ingóságait elárverezték. 1787. október 16-án az egyház javait a vallási alaphoz csatolták, hiteleshelyi működését megszüntették. Levéltárát pedig 1788. június 11-én Budára, a királyi kúria levéltárába szállították, majd 1791-ben az egri káptalanba vitték át.

A rend visszaállítása

A II. József által halálra ítélt rendet

I. Ferenc király (1792-1835) keltette életre. A vármegyék kérelmezésének engedve, 1802. március 12-én visszaállította a bencés, cisztercita és a premontrei rendek működését. Leleszt Váradhegyfokkal együtt Jászóvárhoz csatolta, így a leleszi prépostság székhelye konventté változott át. Végül a rend elé a lelképásztorkodáson kívül, az ifjúság nevelését és oktatását tűzte ki.

1802-ben megtartott országgyűlés 16. cikkelye a leleszi konvent közhitelűségét is visszaállította. Ennek köszönhetően a levéltár iratai visszakerültek Leleszre. Dr. Zasio András jászóvári premontrei kanonok, a visszaállított rend első főnöke, elrendelte a levéltári iratok rendezését és lemásolását.

Az új misszió változást hozott Lelesz életében. Rendeltetése most már az volt, hogy a rendi szolgálatban kifáradt, megöregedett vagy megbetegedett tanároknak és szerzeteseknek otthonául szolgáljon öreg napjaikban. Perlsberg Ede (1838-1913), a kassai orsolyák egyik kanonokja, eké-
ként írt ezekről az évekről:

„Ki ne ismerné a leleszi premontreiek ez idő szerinti konventjét? Mintegy gócpontját képezi az a ked-

ves Bodrogköznek. Aki ott egyszer megfordult, visszakivánczozik, egy sőt több napra is e tiszteletreméltó kanonokrend jeles férfiai körébe, ahol kedélyesség, szellemi élvezet, szives magyar vendégszeretet honol. A leleszi konvent rendes lakói: a paefektus, a jószágkormányzó, a könyv- és levéltáros. Ezenkívül visszavonulási helye azoknak a premontrei kanonokoknak, akik, miután a gimnáziumi ifjúság tanításában tiszteletet parancsoló hosszú fényes pályájukon megöregedtek, életüket itt akarják befejezni, ahol a testvéri szeretet kötelékei egy családdá fűzik valamennyiüket. A tudós gyakran elég önmagának. A tudománynak szentelt élete megtermi a maga gyümölcseit. Nélkülözhetővé teszi a szellemtelen társaságot, eloszlatja a „horror vacui” kínos érzetét, melyet a magány különben szülni szokott. A tudomány óvszer az unalom ellen, még akkor is, ha az aggkor szemünk világát megviseli, mert megmarad a legédesebb remniscentia, amelyet az aggban összehalmozott ismeretek mindig más és más vonatkoztatásban felélesztenek. A leleszi kanonokok kivétel nélkül tanárok voltak; találtatik köztük fiatal is, aki az 5000 kötetből álló gaz-

dag könyvtárt és levéltárt gondozza, búvárkodik azokban, hogy megyarapított tudományával folytassa a félbeszakított tanárságot. Ismerek az idősebbek közül olyanokat, akiknek a fejük egy élő könyvtár. Ezek is felosztják mindennapi óráikat; áldozva azokból Istennek, tudományak, multjuk szellemi rekapitulációjának, de rokonlelkű tudós társaiknak is. Itt nincs meg a kínos „otium”. A hiven teljesített köteleesség vigasztaló tudata, művelt körben, fűszerezve kölcsönös szeretetben, földi életünk legédesebb befejezését képezi. Leleszen mindez megvan: szellemes társalgás, viszonszeretet és becsülés, a romlatlan jó lelkek legcsalhatatlanabb diagnózisa – az ártatlan humor és mindezek zománca, a tudományos eszmecsere. Ezek találhatók fel ott mindenkor.”

A XIX. században a rendi tagok elsősorban a hitélet és a lelképásztorkodás terén buzgólkodtak. Mintagazdaságuk alapjául szolgált a későbbi időkben Lelesz mezőgazdasági kultúrájának. A község lakossága kezdetben halászatból és vadászatból élt. A falut körbeölelő Tice, Latorca és Tisza közelsége jó megélhetést biztosított az itt élő lakosság számára. A premontrei szerzetesek az embereket nemcsak a hitélet terén szolgálták, hanem megteremtették a községben a földművelés és a gazdálkodás alapjait is.

Folytatjuk

Rólunk írták ...

“Soha többé Gulágot, soha többé kényszer-munkát!” – vándorkiállítás Nagykaposon

Az Ung-vidék központjában augusztus 30-ig tekinthető meg az az egyedülálló kiállítás, ami a 20. századi magyar történelem egyik leg-súlyosabb tragédiájára, a málenkij robotra emlékeztet

Nagykaposra érkezett a Magyarok a Szovjetunió táborai 1944–1956 című vándorkiállítás. A VERITAS Történetkutató Intézet tárlata a Magyar Községi Házban tekinthető meg augusztus végéig, a magyar kormány, azon belül az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kezdeményezett GULÁG–GUPVI-emlékév jegyében.

Írta: Varga Tibor
Felvidék.ma - 2016.08.22

Az Ung-vidék központjában augusztus 30-ig tekinthető meg az az egyedülálló kiállítás, amely a 20. századi magyar történelem egyik legsúlyosabb tragédiájára, a málenkij robotra emlékeztet. A kiállítás megnyitóját augusztus 18-án tartották Szesztay Ádám kassai főkonzul részvételével. A megnyitón a közösségi ház vezetője, Gabri Rudolf, a szervező Nagykapos és Vidéke Társulás nevében üdvözölte az egybegyűlteket. Rámutatott, hogy a málenkij robot különösen súlyosan érintette a Bodrogköz és Ung-vidék magyarságát, hiszen a régió szinte mindegyik településén voltak áldozatai az elhurcolásnak. „Ezért is fontos, hogy emlékezzünk és emlékeztessünk e tragédiára” – fogalmazott Gabri, aki azt is hozzátette, hogy amennyiben lesz rá igény, a 24 tablóból álló kiállítás a környező települé-

sekre is eljuttatható. Mint elhangzott, a vándorkiállítás a bodrogközi Nagytárkányból érkezett Nagykaposra, és év végéig a főkonzulátus koordinálásával Kassa megyében marad.

A közösségi ház vezetőjét Szesztay Ádám főkonzul követte, aki megnyitotta a kiállítást. Beszédében rámutatott: „Fontos tudatosítanunk, hogy a felszabadítók is követtek el háborús bűnöket.” A főkonzul hangsúlyozta, hogy a málenkij robot tükrében érthető a mai magyar társadalom viselkedése. „Amit azokban az időkben tapasztalt a nemzet, az komolyan hozzájárult a nemzethalál gondolatának továbbéléséhez” – fogalmazott a diplomata, majd hozzátette: „Soha többé Gulágot, soha többé kényszer-munkát!”

Szesztay emlékeztette az egybegyűlteket, hogy a kiállításnyitó az utolsó nagykaposi hivatalos főkonzuli látogatása. „Az esemény akár mottója is lehet annak, amit az elmúlt másfél év során képviseltem” – mondta a leköszönő főkonzul, aki rámutatott arra is, hogy a polgári lakosság Gulágra szállításában etnikai szempontok érvényesültek. Később hozzátette, hogy ugyanennek a tervnek az alapján indultak útnak valamivel később a kassai kormányprogram és a Beneš-dekrétumok üldöztetései.

„Azért kell emlékezni és emlékeztet-

ni, megérteni és megértetni, hogy azok a borzalmak, amelyeket elődeinknek át kellett élniük, soha többé ne ismétlődhessenek meg, se velünk, se másokkal” – hívta fel a figyelmet Szesztay Ádám, aki beszéde során többször is párhuzamot vont a náci-zmus és a kommunizmus eszközei között.

A megnyitót követően Susko Mihály, nagykaposi római katolikus esperes

plébános mondott imát, majd a jelenlévők megtekintették a kiállított tablókat. A rendezvényen alkalomhoz illő énekekkel közreműködött a nagykaposi Erdélyi János Vegyeskar. A kiállítás írott anyaga, térképei, korabeli dokumentumai és fényképei az 1944-től a Szovjetunióba hurcoltak kegyetlen útját, a táborok embertelen életkörülményeit, az ártatlan áldozatok szomorú sorsát mutatják be.

Szent István király szobránál emlékeztek meg Nagykaposon

Az államalapítás évfordulója alkalmából megemlékezést tartottak az Ung-vidék központjában augusztus 21-én. Az ünnepi eseményt hagyományosan a nagykaposi Szent István szobornál tartották. A rendezvény szervezője a Csemadok nagykaposi Alapszervezete volt.

Írta: Varga Tibor
Felvidék.ma - 2016.08.21.

A délutáni megemlékezés a nagykaposi Erdélyi János Vegyeskar fellépésével, illetve a kórus tagja, Tolcsvay Antal, nyugalmazott pedagógus szavalatával kezdődött. Az egybegyűlteket Vályi Edit, a Csemadok Erdélyi János Területi Választmánya titkára köszöntötte, majd Mihók Gábor, az MKP Nagymihályi járási elnöke, a Csemadok Országos Tanácsának tagja mondott ünnepi beszédet.

A szónok elsőként Szent István művét méltatta, majd felvázolta az ünnep történetét a kezdetektől napjainkig. „Nem kell ahhoz építésznek lenni, hogy tudjuk: ha stabil, időtálló házat szeretnénk építeni, ahhoz erős alapok kellene és tartós építőelemek. Egy nép fennmaradása is azon múlik, hogy mennyire erős alapokkal rendelkezik és milyen kötélek fűzi össze a tagjait. Számunkra az alapokat és e kötéleket első királyunk, Szent István alkotta meg” – jelentette ki Mihók, majd kitért a közös ünneplés jelentőségére, illetve az ünnep üzenetére.

„Szent István király Isten kegyelméből uralkodó király volt, aki elindította a magyarságot egy úton. Egy olyan úton, ami fölött mindig ott vigyáz ránk Szűz Mária, a Magyarok Nagyasszonya. Ennek tudatában legyünk bátrak, éljünk jogainkkal, és álljunk ki jogaink mellett! Építkezzünk a Szent István-i örökségből, ebből a hitből, emelkedjünk fel a napi keserűségek, megtorpanások fölé” – hangsúlyozta Mihók Gábor.

Az ünnepi beszédet követően a történelmi egyházak képviselői mondtak imát. A megemlékezés végén a jelenlévők elhelyezték koszorúikat Szent István szobránál. Koszorúzott többek között a Csemadok, az MKP, a Via Nova és az Erdélyi János MTNY Alapiskola képviselője is.

AZ Erdélyi János Vegyeskar

TISZTELETTEL MEGHÍVJA
ÖNT A KÓRUS
MEGALAKULÁSÁNAK
20. ÉVFORDULÓJA
ALKALMÁBÓL
MEGRENDEZÉSRE KERÜLŐ
KÁRPÁT-MEDENCEI
KÓRUSTALÁLKOZÓRA

A RENDEZVÉNY A CSEMADOK ORSZÁGOS TANÁCSÁNAK MEGBÍZÁSÁBÓL VALÓSUL MEG.

- PROGRAM**
- 16.00 PETŐFI SÁNDOR MELLSZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE
HELYSZÍN: NAGYKAPOS, DOBÓ ISTVÁN TÉR
A SZOBROT LELEPLEZI: BÁRDOS GYULA, A CSEMADOK
ORSZÁGOS ELNÖKE ÉS TURI TÖRÖK TIBOR, A SZOBOR
ALKOTÓJA
ÜNNEPI SZÓNOK: BÁRDOS GYULA
- 17.00 KÁRPÁT-MEDENCEI
KÓRUSTALÁLKOZÓ
AZ ERDÉLYI JÁNOS
VEGYESKAR
MEGALAKULÁSÁNAK
20. ÉVFORDULÓJA
TISZTELETÉRE
HELYSZÍN: BOSÁK CENTRUM
KÖSZÖNTŐT MOND: GABRI RUDOLF,
A NAGYKAPOS ÉS VIDÉKE TÁRSULÁS ELNÖKE
KÖZREMŰKÖDNEK:
SZEPSI EGRESSY BÉNI VEGYESKAR
CSURBELÁJ NÉPI ZENEKAR
CANTABILE KAMARAKÓRUS
MOKCSAMOGYORÓSI BÚZAVIRÁG DALKÖR
ALBERTI-IRSAI VEGETES DALKÖR
ERDÉLYI JÁNOS VEGETESKAR
- 19.00 ÜNNEPI FOGADÁS

2016

SZEPTEMBER 24.
NAGYKAPOS

HELYSZÍN:
BOSÁK
CENTRUM

A NAGYKAPOS ÉS VIDÉKE TÁRSULÁS,
A NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET,
A MŰVELŐDÉS HÁZA ÉS KÖNYVTÁRA, SÁROSPATAK,
ÉS A CSEMADOK NAGYKAPOSI ALAPSZERVEZETE
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT AZ

Erdélyi János EMLEKKONFERENCIÁRA

A rendezvény a CSEMADOK Országos Tanácsának megbízásából kerül megrendezésre

Program:

Nagykapos

2016. szeptember 29. csütörtök

15.00 Koszorúzás az Erdélyi János emlékműnél, majd a református templom falán elhelyezett emléktáblánál
Ünnepi köszöntő: Gabri Rudolf
Közreműködik: Erdélyi János Vegyeskar

16.00 Konferencia és ünnepi est Erdélyi János „Népdalok és mondák” című gyűjteménye megjelenésének 170. évfordulója tiszteletére

Helyszín: nagykaposi Magyar közösségi Ház

Elnök: Csörsz Rumen István (MTA-BTK)

Előadások:

Demjén Erna: Erdélyi János és Nagykapos

Tari Lujza (MTA-BTK, LFZE): A szülőföld hangja: felső-magyarországi gyűjtők és gyűjtések a Népdalok és mondákban.

Maczó Villó (MA hallgató, PPKE): Népdal és műdal egymásba szövődése Czuczor Gergely munkái nyomán

T. Erdélyi Ilona (PPKE): Erdélyi János monográfia, könyvbemutató

A könyvet bemutatja, és a beszélgetést vezeti: Tarjányi Eszter (PPKE)

A nagykaposi Erdélyi János Magyar Tannyelvű Alapiskola Irodalmi Kisszínpad, valamint Maczó Villó, Huszthy Bálint és Csörsz Rumen István: népzenei összeállítás az Erdélyi János gyűjtötte anyagból

Sárospatak

2016. szeptember 30. péntek

Erdélyi János Emlékkonferencia

Helyszín: Új Bástya Rendezvénycentrum

9.30 Regisztráció

10.00 Köszöntők

Aros János, Sárospatak, polgármester
Petrikán Péter, Nagykapos, polgármester
T. Erdélyi Ilona

10.30 Szakmai előadások

Elnök: Tari Lujza (MTA-BTK, LFZE)

Dienes Dénes (SRTA): Erdélyi János és Sárospatak

Csörsz Rumen István (MTA): A Népdalok és mondák közköltészeti forrásai

Jarábik-Lang Anna (doktorjelölt, PPKE): "Történeti és nemzeti dalok" a Népdalok és mondákban

Eplényi Anna (SzIE): Irodalmi, zenei és népköltészeti narratívák a tájépitészeti eszközeivel

Kardeván Lapis Gergely (PPKE): Népdalciklus és szerkesztett verseskötet az 1840-es években

12.30 Fogadás

14.00 Koszorúzás Erdélyi János sárospataki szobránál
Közreműködik: Erdélyi János Vegyeskar

2016 SZEPTEMBER 29-30.

NAGYKAPOS, SÁROSPATAK